

Bruksela, 21 listopada 2023 r.
(OR. en)

13808/23

LIMITE

CORLX 938
CFSP/PESC 1348
CSDP/PSDC 680
EPF AM 96
COPS 466
POLMIL 253
EUMC 417
CSC 468
COAFR 351

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu wsparcia podmiotów wojskowych i marynarek wojennych państw nadbrzeżnych zaangażowanych w operacje bezpieczeństwa morskiego w Zatoce Gwinejskiej

DECYZJA RADY (WPZiB) 2023/...

z dnia ...

**w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju
w celu wsparcia podmiotów wojskowych i marynarek wojennych państw nadbrzeżnych
zaangażowanych w operacje bezpieczeństwa morskiego w Zatoce Gwinejskiej**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 41 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki
Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzją Rady (WPZiB) 2021/509¹ ustanowiony został Europejski Instrument na rzecz Pokoju (EPF) w celu finansowania przez państwa członkowskie działań Unii w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, służących utrzymaniu pokoju, zapobieganiu konfliktom i umacnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) Traktatu. W szczególności, zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2021/509, EPF wykorzystuje się do finansowania środków pomocy, takich jak działania mające na celu wzmocnienie zdolności państw trzecich oraz organizacji regionalnych i międzynarodowych dotyczących kwestii wojskowych i obronnych.
- (2) W dziesiątą rocznicę ustanowienia kodeksu postępowania z Jaunde Unia i jej państwa członkowskie potwierdziły swoje poparcie dla regionu Zatoki Gwinejskiej i ponowiły zobowiązanie na rzecz zwiększania bezpieczeństwa morskiego na tym obszarze.
- (3) W dniu 4 maja 2022 r. Rada zatwierdziła koncepcję dotyczącą ewentualnego środka pomocy na rzecz państw nadbrzeżnych Zatoki Gwinejskiej, którego nadrzędnym celem jest wspieranie prowadzonych przez podmioty wojskowe w Zatoce Gwinejskiej działań w zakresie bezpieczeństwa morskiego i działań antypirackich, pod dowództwem sił afrykańskich, aby ostatecznie ograniczyć liczbę przypadków, czas trwania i natężenie przemocy i przestępstw oraz chronić statki marynarki wojennej, i ludność nadbrzeżną wraz jej źródłami utrzymania.

¹ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz uchylecia decyzji (WPZiB) 2015/528 (Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14).

- (4) W ramach tej koncepcji Rada zatwierdziła środek przygotowawczy, który miał służyć za podstawę przyszłego wniosku Wysokiego Przedstawiciela do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej „Wysokim Przedstawicielem”) w odniesieniu do środka pomocy mającego na celu zwiększenie bezpieczeństwa morskiego w Zatoce Gwinejskiej. Środek przygotowawczy realizowano między wrześniem a grudniem 2022 r., a jego dwojakim celem było, po pierwsze, określenie i opracowanie specyfikacji technicznych dotyczących systemu wywiadu, obserwacji i rozpoznania (ISR) oraz zapewnienie obiektywnych i przejrzystych kryteriów umożliwiających wybór odpowiedniej lokalizacji, a po drugie ocena marynarek wojennych państw nadbrzeżnych Zatoki Gwinejskiej w celu zidentyfikowaniu wśród nich najwłaściwszych pod względem technicznym i politycznym dla osiągnięcia celów środka pomocy. W wynikach środka przygotowawczego za optymalne rozwiązanie dla systemu ISR uznano załogowy statek powietrzny, natomiast Kamerun, Ghanę, Kongo i Benin wskazano jako najbardziej odpowiednie państwa nadbrzeżne Zatoki Gwinejskiej posiadające wystarczające zdolności morskie, regulacyjne i polityczne, aby móc uczestniczyć w środku pomocy.
- (5) W styczniu i czerwcu 2023 r. przeprowadzono szereg działań w celu ustalenia zakresu środka i działań informacyjnych, w tym misje w terenie, aby dodatkowo zoptymalizować i dopracować ustalenia środka przygotowawczego, a także aby zapewnić pełną koordynację i współpracę ze wstępnie wskazanymi państwami nadbrzeżnymi Zatoki Gwinejskiej oraz z organizacjami regionalnymi wchodzącymi w skład architektury z Jaunde, w szczególności z Regionalnym Centrum Bezpieczeństwa Morskiego w Afryce Środkowej (CRESMAC), Regionalnym Centrum Bezpieczeństwa Morskiego w Afryce Zachodniej (CRESMAO), Międzyregionalnym Centrum Koordynacyjnym (ICC) i wielonarodowymi morskimi centrami koordynacyjnymi (MMCC) w Duali, Akrze i Pointe-Noire. W wyniku tych działań informacyjnych i biorąc pod uwagę gotowość wyrażoną przez wstępnie wskazane państwa nadbrzeżne, jako beneficjentów środka pomocy wybrano Kamerun i Ghanę.

- (6) Z uwagi na złożoność środka pomocy oraz względnie celu ograniczenia wszelkiego potencjalnego ryzyka politycznego lub technicznego, pomoc dla państw nadbrzeżnych Zatoki Gwinejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego będzie realizowana stopniowo. Na podstawie półrocznej oceny środka pomocy może zostać podjęta, prawdopodobnie w 2024 r., decyzja o kontynuowaniu i rozszerzeniu wsparcia na inne państwa nadbrzeżne Zatoki Gwinejskiej.
- (7) W dniu 16 czerwca 2023 r. Wysoki Przedstawiciel otrzymał od Ghany wniosek o udzielenie przez Unię pomocy marynarce wojennej Ghany w nabyciu kluczowego sprzętu w celu wzmocnienia jej zdolności operacyjnych w zakresie patrolowania na morzu pełnym.
- (8) W dniu 19 września 2023 r. Wysoki Przedstawiciel otrzymał od Kamerunu wniosek o udzielenie przez Unię pomocy marynarce wojennej Kamerunu w nabyciu kluczowego sprzętu w celu wzmocnienia jej zdolności operacyjnych w zakresie patrolowania na morzu pełnym, a także o udzielenie pomocy architekturze z Jaunde w świadczeniu usług ISR za pośrednictwem załogowego zasobu powietrznego, aby zwiększyć zdolności operacyjne państw członkowskich architektury z Jaunde w zakresie nadzoru w Zatoce Gwinejskiej, co ma z kolei na celu poprawę bezpieczeństwa morskiego w regionie.
- (9) Środki pomocy mają być realizowane z uwzględnieniem zasad i wymogów określonych w decyzji (WPZiB) 2021/509, w szczególności z poszanowaniem wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB¹, oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

¹ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).

- (10) Rada potwierdza, że jest zdecydowana chronić, propagować i realizować prawa człowieka, podstawowe wolności i zasady demokratyczne, a także umacniać praworządność i dobre sprawowanie władzy zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, Powszechną deklaracją praw człowieka i prawem międzynarodowym, w szczególności prawem międzynarodowym praw człowieka oraz międzynarodowym prawem humanitarnym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie, cele, zakres i czas trwania

1. Niniejszym ustanawia się środek pomocy na rzecz architektury z Jaunde, Kamerunu i Ghany (zwanymi dalej „beneficjentami”) finansowany z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF) (zwany dalej „środkiem pomocy”).
2. Celem środka pomocy jest wzmocnienie operacji antypirackich i operacji bezpieczeństwa morskiego oraz działań odstraszających w Zatoce Gwinejskiej poprzez wzmocnienie zdolności architektury z Jaunde i jej państw członkowskich, w szczególności poprzez poprawę ich morskiej orientacji sytuacyjnej i poprzez zwiększenie zdolności wybranych marynarek państw nadbrzeżnych do patrolowania na morzu pełnym, aby ostatecznie ograniczyć liczbę przypadków przestępstw oraz chronić statki i zasoby morskie i ludność nadbrzeżną wraz z jej źródłami utrzymania.
3. Aby osiągnąć cel określony w ust. 2, w ramach środka pomocy finansuje się następujące rodzaje sprzętu i usług, które nie są przeznaczone do stosowania śmiertelnej siły:
 - a) świadczenie usług ISR za pośrednictwem załogowego zasobu powietrznego przez okres jednego roku; krajowe morskie centrum operacyjne kameruńskiej marynarki wojennej w Duali jest odpowiedzialne za otrzymywanie, dalsze przetwarzanie i udostępnianie innym ośrodkom regionalnym i morskim ośrodkom koordynacyjnym wchodzącym w skład architektury z Jaunde – za pośrednictwem regionalnego systemu informacyjnego architektury z Jaunde – informacji dotyczących ISR;

- b) wsparcie statków patrolowych:
 - (i) Kamerunu – poprzez dostarczenie interwencyjnych łodzi motorowych;
 - (ii) Ghany – poprzez dostarczenie morskich bezzałogowych systemów powietrznych do nadzoru morskiego, sprzętu inżynierskiego dla jednostek pływających oraz sprzętu do nurkowania z akwalungiem;
 - c) po jednym asystencie technicznym dla marynarki wojennej Kamerunu i dla marynarki wojennej Ghany;
 - d) jednego asystenta morskiego jako łącznika ze strukturami architektury Jaunde, a mianowicie z ICC, CRESMAC, CRESMAO oraz MMCC w Duali w Kamerunie i w Akrze w Ghanie.
4. Czas trwania środka pomocy wynosi 48 miesięcy od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Uzgodnienia finansowe

1. Kwota odniesienia przewidziana na pokrycie wydatków związanych ze środkiem pomocy wynosi 21 000 000 EUR.
2. Wszystkimi wydatkami zarządza się zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF.

Artykuł 3
Uzgodnienia z beneficjentami

1. Wysoki Przedstawiciel dokonuje z beneficjentami niezbędnych uzgodnień, by zapewnić przestrzeganie przez nich wymogów i warunków ustanowionych w niniejszej decyzji, jako warunku udzielenia wsparcia w ramach środka pomocy.
2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, obejmują postanowienia zobowiązujące beneficjenta do zapewnienia:
 - a) przestrzegania przez jednostki sił zbrojnych Kamerunu i Ghany, otrzymujące wsparcie w ramach środka pomocy, odpowiednich przepisów prawa międzynarodowego, w szczególności prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;
 - b) właściwego i efektywnego wykorzystania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy do celów, do których zostały one dostarczone;
 - c) wystarczającego konserwowania wszelkich aktywów dostarczonych w ramach środka pomocy w celu zapewnienia ich użyteczności i dostępności operacyjnej przez cały cykl ich życia;
 - d) by po zakończeniu cyklu życia aktywów żadne aktywa dostarczone lub utrzymywane w ramach środka pomocy nie zostały utracone ani przekazane bez zgody Komitetu Instrumentu, który ustanowiono na podstawie decyzji (WPZiB) 2021/509, na rzecz osób lub podmiotów innych niż określone w tych uzgodnieniach.

3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, muszą zawierać postanowienia dotyczące zawieszenia i zakończenia wsparcia w ramach środka pomocy w przypadku stwierdzenia, że beneficjent naruszył obowiązki określone w ust. 2.

Artykuł 4

Wykonanie

1. Wysoki Przedstawiciel jest odpowiedzialny za zapewnienie wykonania niniejszej decyzji zgodnie z decyzją (WPZiB) 2021/509 oraz z przepisami dotyczącymi realizacji dochodów i wydatków finansowanych w ramach EPF, jak również zgodnie ze zintegrowanymi ramami metodologicznymi dla oceny i określenia środków i kontroli wymaganych w związku ze środkami pomocy w ramach EPF.
2. Działania, o których mowa w art. 1 ust. 3, są realizowane przez Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española.

Artykuł 5

Monitorowanie, kontrola i ewaluacja

1. Wysoki Przedstawiciel monitoruje wypełnianie przez beneficjentów obowiązków ustanowionych w art. 3. Monitorowanie to jest wykorzystywane do zapewnienia świadomości kontekstu i ryzyka naruszenia obowiązków określonych zgodnie z art. 3 oraz przyczynia się do zapobiegania takim naruszeniom, w tym łamaniu prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego przez jednostki wspierane w ramach środka pomocy.
2. Kontrola po wysłaniu sprzętu i zaopatrzenia jest zorganizowana w następujący sposób:
 - a) weryfikacja dostawy, przy czym certyfikaty dostawy w ramach EPF mają być podpisywane przez siły użytkownika końcowego w momencie przeniesienia prawa własności;
 - b) składanie sprawozdań, w których beneficjent ma co roku informować o działaniach prowadzonych z wykorzystaniem sprzętu, zaopatrzenia i usług dostarczanych w ramach środka pomocy oraz o stanie zapasów określonych przedmiotów do czasu, gdy Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) uzna, że takie sprawozdania nie są już konieczne;
 - c) wizyty na miejscu, w trakcie których beneficjent ma udzielić Wysokiemu Przedstawicielowi i audytorom EPF, na ich wniosek, dostępu do celów przeprowadzania kontroli na miejscu i audytów EPF.

3. Wysoki Przedstawiciel przeprowadza ewaluację końcową po zakończeniu środka pomocy, aby ocenić, czy środek pomocy przyczynił się do osiągnięcia celu, o którym mowa w art. 1 ust. 2.

Artykuł 6 *Sprawozdawczość*

W okresie realizacji Wysoki Przedstawiciel przedstawia Komitetowi Politycznemu i Bezpieczeństwa półroczne sprawozdania z realizacji środka pomocy, zgodnie z art. 63 decyzji (WPZiB) 2021/509. Administrator do spraw środków pomocy regularnie informuje Komitet Instrumentu ustanowiony decyzją (WPZiB) 2021/509 o realizacji dochodów i wydatków zgodnie z art. 38 tej decyzji, w tym poprzez dostarczanie informacji na temat zaangażowanych dostawców i podwykonawców.

Artykuł 7 *Zawieszenie i zakończenie*

1. KPiB może podjąć decyzję o całkowitym lub częściowym zawieszeniu realizacji środka pomocy zgodnie z art. 64 decyzji (WPZiB) 2021/509.
2. KPiB może również zalecić Radzie zakończenie środka pomocy.

Artykuł 8
Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Sporządzono w ...

W imieniu Rady
Przewodniczący / Przewodnicząca
